

Postanowienie z dnia 25 czerwca 2007 r.

II UK 32/07

Podlega odrzuceniu skarga kasacyjna zawierająca wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, ale niezawierająca uzasadnienia takiego wniosku (art. 398⁶ § 2 i 3 w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Sędzia SN: Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 czerwca 2007 r. sprawy z wniosku Zbigniewa K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w P. o umorzenie należności, na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 lipca 2006 r. [...]

1. o d r z u c i ł skargę kasacyjną,
2. zawiadomił Okręgową Izbę Radców Prawnych w P. o odrzuceniu skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 3 i 4 k.p.c.,
3. przyznał od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu na rzecz radcy prawnego Joanny B.-P. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług wynoszącą 22% tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2006 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu oddalił zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu o umorzeniu postępowania z odwołania od decyzji ZUS o odmowie umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Postępowanie umorzono wskutek zmiany przepisów postępowania, w świetle których od decyzji o odmowie umorzenia należności z tytułu składek służy odwołanie do sądów administracyjnych.

Wnioskodawca zaskarżył powyższe postanowienie skargą kasacyjną w całości, opierając ją na następujących podstawach: 1) naruszeniu prawa materialnego,

poprzez niezastosowanie przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu art. 3 k.c. i przyjęciu, że wskutek zmiany art. 83 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych od decyzji w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne odwołanie nie przysługuje; 2) naruszeniu przepisów postępowania, poprzez błędną wykładnię art. 316 k.p.c. i uznanie, iż reguła bezpośredniego działania prawa procesowego umożliwia Sądowi zastosowanie nowych przepisów do spraw wszczętych pod rządami starej ustawy. Wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „z uwagi na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy podlega odrzuceniu. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji (postanowienie SN z dnia 29 września 2005 r., III CSK 22/05; postanowienie SN z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 303/05). Przepis art. 398⁴ k.p.c. określa wymogi formalne jakim powinna odpowiadać skarga kasacyjna. Skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wniosek o uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (art. 398⁴ § 1 k.p.c.). W art. 398⁴ § 1 k.p.c. ustawodawca skatalogował odrębnie w czterech punktach konstrukcyjne elementy każdej skargi kasacyjnej. Są to wymogi bezwzględne. Ich ewentualny brak nie może być uzupełniony po upływie terminu do wniesienia skargi (postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2005 r., II PZ 49/05, postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 15/05, niepublikowane, postanowienie SN z dnia 26 października 2005 r., III CSK 23/05, niepublikowane). Skarga kasacyjna niezawierająca któregokolwiek z elementów konstrukcyjnych wymienionych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. dotknięta jest nieusuwalnym brakiem powodującym jej odrzucenie w myśl art. 398⁶ k.p.c.

Z przepisu art. 398⁴ § 1 k.p.c. jednoznacznie wynika, iż wymóg przedstawienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem należy do bezwzględnych wymogów skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 czerwca 2005 r., III PK 67/05; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ

61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z dnia 11 maja 2006 r., III CSK 163/06; z dnia 23 lutego 2006 r., I CZ 4/06; z dnia 18 stycznia 2006 r., II CSK 166/05; z dnia 26 stycznia 2006 r., II CSK 2/06 z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 58/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 59/06). Spełnienie tego obowiązku polega na wskazaniu, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów lub że zachodzi nieważność postępowania lub że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ponadto w uzasadnieniu wniosku należy przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z dnia 11 maja 2006 r., III CSK 163/06; z dnia 23 lutego 2006 r., I CZ 4/06; z dnia 18 stycznia 2006 r., II CSK 166/05; z dnia 26 stycznia 2006 r., II CSK 2/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 58/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 59/06).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej z uzasadnieniem, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., powinien być - podobnie jak pozostałe elementy przewidziane w tym przepisie - przedstawiony w skardze kasacyjnej, jako odrębny element pisma procesowego (postanowienia SN: z dnia 5 sierpnia 2005 r., II PK 199/05; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 11 maja 2006 r., III CSK 163/06 z dnia 23 lutego 2006 r., I CZ 4/06; z dnia 18 stycznia 2006 r., II CSK 166/05; z dnia 26 stycznia 2006 r., II CSK 2/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 58/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 59/06).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że brak odrębnego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem, uniemożliwia traktowanie pisma jako skargi kasacyjnej i wyklucza jej uzupełnienie (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2005 r., II PK 199/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 303/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 309/05). Przedstawienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.), jest bowiem istotnym elementem skargi kasacyjnej. Jego brak nie pozwala na ocenę czy w sprawie występują przesłanki ustawowe dla poddania kasacji rozpoznaniu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2005 r., II PK 199/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 303/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 309/05).

Wymienione w art. 398⁴ § 1 pkt. 2 podstawy kasacyjne (naruszenie prawa materialnego i naruszenie przepisów postępowania) oraz ich uzasadnienie nie zastępują wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia wymienionego w art. 398⁴ § 1 pkt. 3 (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 grudnia 2005 r., II PZ 49/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 309/05; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 11 maja 2006 r., III CSK 163/06; z dnia 23 lutego 2006 r., I CZ 4/06; z dnia 18 stycznia 2006 r., II CSK 166/05; z dnia 26 stycznia 2006 r., II CSK 2/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 58/06; z dnia 7 kwietnia 2006 r., II CSK 59/06). Gdyby bowiem okoliczności dające Sądowi Najwyższemu materiał do dokonania przedsądu (przyjęcia lub odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania) należało wywodzić z treści podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, nie byłoby potrzeby ustanowienia odrębnego od podstaw kasacyjnych wymagania, jakim jest wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Regulacja zawarta w art. 398⁴ § 1 pkt. 3 k.p.c. nie miałaby wówczas racji bytu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 grudnia 2005 r., II PZ 49/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 303/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 309/05). W orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się ponadto, że jeżeli skarżący nie wskazał w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2005 r., II PK 199/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 303/05; z dnia 7 kwietnia 2006 r., I UK 309/05).

W skardze kasacyjnej wnioskodawcy zawarto wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednakże wniosek ten nie został uzasadniony. Nie można bowiem uznać za uzasadnienie sformułowania „wobec poważnych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących powołanych powyżej przepisów to jest art. 3 k.c. oraz art. 316 k.p.c., niezbędne jest zdaniem mojego mandanta, aby niniejsza skarga została przyjęta do rozpoznania w celu dokonania ich wykładni”. Z powyższego wynika, iż nie został spełniony wymóg określony w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Stanowi to istotny, nienaprawialny brak konstrukcyjny skargi kasacyjnej, powodujący z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucenie skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 2006 r., UK 309/05; z dnia 24 października 2005 r., III UK 142/05).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 i 4 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====